

УДК 539.3

УНІВЕРСАЛЬНО М-ЕКВІВАЛЕНТНІ ВІДОБРАЖЕННЯ

Назар Пирч

Українська академія друкарства

pnazar@ukr.net

Для топологічного простору X позначимо через $F(X)$ вільну топологічну групу над X . Відображення $f: X_1 \rightarrow Y_1$ і $g: X_2 \rightarrow Y_2$ назвемо M -еквівалентними, якщо існують такі топологічні ізоморфізми $i: F(X_1) \rightarrow F(X_2)$ і $j: F(Y_1) \rightarrow F(Y_2)$, що $j \circ f^* = g^* \circ i$, де $f^*: F(X_1) \rightarrow F(Y_1)$ і $g^*: F(X_2) \rightarrow F(Y_2)$ – гомоморфізми, які продовжують відображення f і g відповідно (позначимо $f \overset{M}{\sim} g$). Уведемо декілька модифікацій цього поняття, а власне, скажемо, що M -еквівалентні відображення називаються

- універсально M -еквівалентними зліва (позн. $f \overset{IM}{\approx} g$), якщо для довільного топологічного ізоморфізму $i: F(X_1) \rightarrow F(X_2)$ існує топологічний ізоморфізм $j: F(Y_1) \rightarrow F(Y_2)$ такий, що $j \circ f^* = g^* \circ i$;
- універсально M -еквівалентними справа (позн. $f \overset{rM}{\approx} g$), якщо для довільного топологічного ізоморфізму $j: F(Y_1) \rightarrow F(Y_2)$ існує такий топологічний ізоморфізм $i: F(X_1) \rightarrow F(X_2)$, що $j \circ f^* = g^* \circ i$;
- універсально M -еквівалентними (позн. $f \overset{uM}{\approx} g$), якщо вони є універсально M -еквівалентними зліва і універсально M -еквівалентними справа.

Скажемо, що неперервне відображення $f: X \rightarrow Y$ є

- l -універсальним, якщо для довільного топологічного автоморфізму $i: F(X) \rightarrow F(X)$ існує такий топологічний автоморфізм $j: F(Y) \rightarrow F(Y)$, що $j \circ f^* = f^* \circ i$;
- r -універсальним, якщо для довільного топологічного автоморфізму $j: F(Y) \rightarrow F(Y)$ існує такий топологічний автоморфізм $i: F(X) \rightarrow F(X)$, що $j \circ f^* = f^* \circ i$;
- універсальним, якщо воно є одночасно l - і r -універсальним.

Теорема. Нехай $f: X_1 \rightarrow Y_1$, $g: X_2 \rightarrow Y_2$ – неперервні відображення. Тоді наступні умови є еквівалентними:

1. $f \stackrel{lM}{\approx} g$ ($f \stackrel{rM}{\approx} g$, $f \stackrel{uM}{\approx} g$);
2. $f \stackrel{M}{\sim} g$ і відображення f та $g \in l$ -універсальними (r -універсальними, універсальними);
3. $f \stackrel{M}{\sim} g$ і відображення $f \in l$ -універсальним (r -універсальним, універсальним).

Наслідок. Відображення, M -еквівалентне до універсального (r -універсального, l -універсального), є універсальним (r -універсальним, l -універсальним).

Твердження 1. Нехай $f_i: X_i \rightarrow X_{i+1}$ і $g_i: Y_i \rightarrow Y_{i+1}$ – неперервні відображення, причому $f_i \stackrel{rM}{\approx} g_i$ для всіх $i = 1, \dots, n-1$ та $f_n \stackrel{M}{\sim} g_n$. Тоді

$$f_n \circ f_{n-1} \circ \dots \circ f_1 \stackrel{M}{\sim} g_n \circ g_{n-1} \circ \dots \circ g_1.$$

Твердження 2. Нехай $f_i: X_i \rightarrow X_{i+1}$ і $g_i: Y_i \rightarrow Y_{i+1}$ – неперервні відображення, причому $f_i \stackrel{rM}{\approx} g_i$ для всіх $i = 1, \dots, n$. Тоді

$$f_n \circ f_{n-1} \circ \dots \circ f_1 \stackrel{rM}{\approx} g_n \circ g_{n-1} \circ \dots \circ g_1.$$

ON UNIVERSALLY M-EQUIVALENT MAPPINGS

We introduce the modifications of the notion of M -equivalence of the mappings and give their applications for investigation of M -equivalent mappings.